

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3329/2558

ธนาคารอาคารสงเคราะห์โจทก์ นางน้ำริน ศิริวงศ์หรือศิริวงศ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 271, ป.พ.พ. มาตรา 193/27, ป.พ.พ. มาตรา 745, ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ

## ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้โจทก์มิได้ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มิคำพิพากษาถึงที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา 271 แต่ก็ไม่เป็นเหตุให้หนี้จำนองระงับสิ้นไป การจำนองห้องชุดพิพาทยังคงมีอยู่ ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบตามสัญญาจำนอง แม้หนี้ประธานจะขาดอายุความ แต่จะบังคับคดีเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจำนองเกินกว่า 5 ปี ไม่ได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/27 ประกอบมาตรา 745 สำหรับดอกเบี้ยที่โจทก์ขอมาในอัตราร้อยละ 19 ต่อปี นั้น เห็นว่า หนี้จำนองเป็นเพียงหนี้อุปการะซึ่งจะต้องมีหนี้ประธานเสียก่อน การบังคับจำนองจึงจะกระทำได้ เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้กู้ยืมซึ่งเป็นหนี้ประธานโดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 17 ต่อปี หนี้จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปการะจึงคิดดอกเบี้ยได้เพียงไม่เกินที่ศาลชั้นต้นกำหนด

## คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 175,599.67 บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 17 ต่อปี ในต้นเงิน 152,312.27 บาท นับจากวันที่ 30 มิถุนายน 2536 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นและให้จำเลยชำระเงินค่าเบี้ยประกันภัยในแต่ละปีนับถัดจากวันฟ้องจนถึงวันที่มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนอง ถ้าจำเลยไม่ชำระและโจทก์ชำระแทน ให้โจทก์มีสิทธิบังคับเอาจากจำเลยได้ตามจำนวนที่จ่ายไปจริง ถ้าหากจำเลยไม่ชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดใช้นี้โจทก์ ถ้าไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยขายทอดตลาดชำระหนี้ให้โจทก์จนครบถ้วนกับให้ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 1,500 บาท ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องว่า โจทก์มีความประสงค์จะบังคับคดียึดทรัพย์ห้องชุดเลขที่ 99/52 อาคารเลขที่ 1 ชั้นที่ 3 ชื่ออาคารชุด 5 กระรัต 1 ตำบลหัวหมาก (หัวหมากใต้) อำเภอบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นทรัพย์จำนอง อันเป็นการใช้สิทธิบังคับกับทรัพย์จำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 745 แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งว่า การใช้สิทธิของโจทก์เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ที่ให้โจทก์บังคับคดีภายใน 10 ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งและมีคำสั่งยกคำร้องขอยึดทรัพย์ของโจทก์ จึงขอให้มีการสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาด ให้โจทก์ได้รับชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังว่าจำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ 182,000 บาท โดยจำนองห้องชุดเลขที่ 99/52 อาคารเลขที่ 1 ชั้นที่ 3 ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 206998 ตำบลหัวหมาก (หัวหมากใต้) อำเภอบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีข้อตกลงท้ายสัญญาจำนองว่า เมื่อบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้จำเลยยอมรับผิดใช้เงินที่ขาดแก่โจทก์จนครบ ต่อมาจำเลยผิดนัดไม่ชำระหนี้ โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้เงินกู้และบังคับจำนองจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน

175,599.67 บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 17 ต่อปี ในต้นเงิน 152,312.27 บาท นับจากวันที่ 30 มิถุนายน 2536 หากจำเลยไม่ชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดใช้หนี้โจทก์ ถ้าไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยขายทอดตลาดชำระหนี้ให้โจทก์จนครบ คดีถึงที่สุด ต่อมาศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีให้จำเลยชำระเงิน 175,599.67 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 17 ต่อปี ในต้นเงิน 152,312.27 บาท นับจากวันที่ 30 มิถุนายน 2536 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยไม่ชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดใช้หนี้โจทก์ หากไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยขายทอดตลาดชำระหนี้โจทก์จนครบ ต่อมาโจทก์ยื่นคำแถลงขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนอง คือ ห้องชุดเลขที่ 99/52 อาคารเลขที่ 1 ชั้นที่ 3 ชื่ออาคารชุด 5 กระรัต 1 ตำบลหัวหมาก (หัวหมากใต้) อำเภอบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อันเป็นการใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 745 แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งว่า การใช้สิทธิของโจทก์ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ที่ให้โจทก์บังคับคดีภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้งดดำเนินการยึดทรัพย์และยกคำร้องโจทก์ โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้มีการสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดและให้โจทก์ได้รับชำระหนี้ เงินต้นและดอกเบี้ยตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา เมื่อข้อเท็จจริงฟังว่า ศาลมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2536 และได้มีการออกหมายบังคับคดี ฉบับลงวันที่ 10 เมษายน 2546 แต่โจทก์แถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์จำนองเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2557 กรณีย่อมเท่ากับโจทก์มิได้บังคับคดีแก่จำเลยจนล่วงเลยกำหนดเวลาบังคับคดีแล้ว โจทก์ย่อมไม่อาจบังคับคดีแก่จำเลยตามกฎหมายและไม่อาจขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดียกคำขอของโจทก์ชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่า คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องที่ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดให้โจทก์ได้รับชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยตามที่กฎหมายบัญญัติชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยโจทก์อุทธรณ์ว่า แม้โจทก์หมดสิทธิในการบังคับคดีในหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว แต่โจทก์ยังคงทรงสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ในฐานะผู้รับจำนอง ผู้รับจำนองหรือเจ้าหนี้มีประกันภัยย่อมมีสิทธิในการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินที่จำนอง แต่ทั้งนี้จะต้องบังคับได้แต่ในต้นเงินจำนองและดอกเบี้ยไม่เกินห้าปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/27 และมาตรา 745 เห็นว่า แม้ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้และคดีถึงที่สุดแล้ว โดยโจทก์มิได้ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์จำนองภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 แต่การไม่บังคับคดีภายใน 10 ปี ดังกล่าว ไม่เป็นเหตุให้หนี้จำนองระงับสิ้นไป การจำนองห้องชุดพิพาทจึงยังคงมีอยู่ ลูกหนี้ยังคงต้องรับผิดชอบสัญญาจำนอง แม้หนี้ประธานจะขาดอายุความ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจำนองเกินกว่า 5 ปี ไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/27 ประกอบมาตรา 745 โจทก์ในฐานะผู้รับจำนองจึงคงมีสิทธิบังคับจำนองเป็นเงิน 152,312.27 บาท สำหรับดอกเบี้ยที่โจทก์ขอมาในอัตราร้อยละ 19 ต่อปี นั้น เห็นว่า หนี้จำนองเป็นเพียงหนี้อุปกรณ์ซึ่งจะต้องมีหนี้ประธานเสียก่อน การบังคับจำนองจึงจะกระทำได้ เมื่อหนี้กู้ยืมซึ่งเป็นหนี้ประธานกำหนดอัตราดอกเบี้ยเท่าใด หนี้จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์จึงคงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยได้เพียงไม่เกินที่ศาล

กำหนด เมื่อคดีนี้ศาลชั้นต้นกำหนดให้คิดดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละ 17 ต่อปี จึงไม่อาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้สูงกว่าอัตราดังกล่าวได้ เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องของโจทก์ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับเป็นว่า ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดห้องชุดเลขที่ 99/52 อาคารเลขที่ 1 ชั้นที่ 3 ตั้งอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 206998 ตำบลหัวหมาก (หัวหมากใต้) อำเภอบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มาชำระหนี้ให้แก่โจทก์ไม่เกินหนี้จำนอง 152,312.27 บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 17 ต่อปี ที่ค้างชำระเป็นเวลา 5 ปี ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและชั้นฎีกาให้เป็นพับ

## องค์คณะ

นุจรินทร์ จันทรพรายศรี · วิวรรต นิยมละมัย · ปกรณ์ มหรรณพ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3329/2558>